

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

T/6264.

*Dr. Szili Katalin úrnőnek
az Országgyűlés elnöke*

Képviselői önálló indítvány

Helyben

Tisztelt Elnök Úrnő!

A Hárszabály 85. és 98. § alapján a a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és egyéb kapcsolódó jogszabályok módosításáról szóló 2000. évi CXXXVI. törvény módosításáról a mellékelten csatolt

törvényjavaslatot

terjesztem elő:

Budapest, 2003. november

Devánszkiné dr. Molnár Katalin
MSZP

ÉRKEZETT

2003 NOV 04

dr. Csákabonyi Balázs
MSZP

dr. Eörsi Mátyás
SZDSZ

Gusztos Péter
SZDSZ

2003. évi.....törvény
A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
és egyéb kapcsolódó jogszabályok módosításáról szóló 2000. évi CXXXVI.
törvény módosításáról

1. §

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) a következő 182/A. §-sal egészül ki:

„182/A. § (1) A végrehajtó a lakóingatlan kiürítésének foganatosítását [174. § *d)* pont] a december 1-től március 1-jéig terjedő időszakot követő időszakra halasztja el, ha a kötelezett magánszemély. Nincs helye halasztásnak az önkényesen elfoglalt lakás kiürítése során, vagy ha a kötelezettel szemben korábban rendbírságot szabtak ki.

(2) A végrehajtó a lakás kiürítésének elhalasztásáról jegyzőkönyvet készít, amelynek másolatát megküldi a feleknek.

(3) A bíróság – erre irányuló végrehajtási kifogás esetén - a kiürítés foganatosítására utasítja a végrehajtót, ha

a) a kötelezettnek, vagy a vele egy háztartásban élő személynek a kiürítendő lakóingatlanon kívül van más lakóingatlana,

b) a végrehajtást kérő a halasztás időtartamára a kötelezett elhelyezéséről gondoskodik, vagy

c) a magánszemély végrehajtást kérő valószínűsíti, hogy a kiürítendő lakóingatlan birtokba vétele nélkül lakhatása nem biztosított.”

2. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

(2) E törvény hatályba lépésével egyidejűleg a Vht. 154/A. §-ának (10) bekezdésében a „182. §” szövegrész helyébe a „182-182/A. §” szövegrész lép.

(3) E törvény hatályba lépésével egyidejűleg a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és egyéb kapcsolódó jogszabályok módosításáról szóló 2000. évi CXXXVI. törvény 183. §-ának (3) bekezdése a hatályát veszti.

Indokolás:

A bírósági végrehajtás eredményeként kilakoltatott személyek elhelyezése nehezen megoldható problémát jelent mind a hatóságoknak, mind pedig az adott lakókörnyezetben élőknek. A kilakoltatásra általában családokkal szemben kerül sor, akik sok esetben kiskorúakkal együtt kerülnek az utcára. Esetükben új lakás keresése, ingóságaik elhelyezése akár a szociális ellátórendszer szolgáltatásainak igénybe vétele, akár egyéb megoldások útján több napot, hetet, akár hónapokat is igénybe vehet, addig pedig a téli hónapokban életük, testi épségük védelme, személyük és vagyonuk védelme alapszinten sem biztosított. Ez a helyzet tehát nem garantálja olyan, az Alkotmányban meghatározott alapjogok hatékony védelmét, mint például az élethez, az emberi méltósághoz való jog, vagy a gyermekek esetében a jog a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, amelyeket pedig az államnak is elő kell segítenie. A módosítás ezért az önhibájukon kívül, a legkritikusabb időszakban ilyen helyzetbe jutott családoknak kíván segítséget nyújtani ahhoz, hogy a lakás elvesztése miatti helyzet ne járjon automatikusan együtt az élet veszélyeztetésével, az emberi méltóság sérelmével, december 1-je és március 1-je közötti időszakra ugyanis kizárja a kilakoltatások foganatosítását.

Az indítvány figyelemmel van arra, hogy a bírósági végrehajtás alapvető célja a hitelezői jogok védelme a bírósági határozatokban foglalt kötelezettségek teljesítésének kikényszerítésével. Az indítvány ezért nem teszi parttalanná a halasztás lehetőségét. Csak olyan esetekben teszi azt lehetővé, amikor ténylegesen emberi életet veszélyeztető helyzet áll fenn, vagyis ha magánszemélynek kell lakóingatlanból kiköltöznie. Nem biztosítja továbbá olyan személyek védelmét sem, akik rosszhiszemű magatartásukkal jutottak az ingatlanhoz (önkéntes lakásfoglalók), vagy magatartásukkal akadályozták a bírósági eljárást (ilyen személyekkel szemben szabható ki a Vht. 45/A. §-ában szereplő végrehajtási rendbíróság). A törvényjavaslat 2. §-ának (2) bekezdése a pénzkövetelések végrehajtása során foganatosított lakáskiürítés esetére is alkalmazni rendeli a halasztás szabályait. Ennek indoka az, hogy nemcsak az eredetileg is lakáskiürítésre irányuló eljárásban szükséges a bentlakók ideiglenes védelme, hanem a végrehajtási értékesítést – pénzkövetelés behajtása érdekében tartott árverést, nyilvános pályázatot - követően foganatosított lakáskiürítés esetében is (ilyenkor a lakás korábbi tulajdonosa a kiköltöztetendő személy).

A halasztást a bírósági végrehajtónak hivatalból kell megtennie és a feleket arról az intézkedéséről készült jegyzőkönyv megküldésével kell tájékoztatnia. A halasztás az ellene előterjeszhető jogorvoslat szempontjából egy tekintet alá esik a többi végrehajtói cselekménnyel: a jogszabálysértő intézkedéssel (elmulasztásával) szemben a Vht. 217. §-a szerinti végrehajtási kifogás terjeszhető elő. Ha a kifogást elbíráló bíróság jogszabálysértőnek találja a végrehajtó intézkedését, azt megsemmisítheti, vagy őt meghatározott intézkedés megtételére is kötelezheti; ezek a szabályok vonatkoznak a jogszabálysértő halasztás, illetve annak elmulasztása esetére is. A törvény ugyanakkor további három olyan okot is rögzít, amelyekre hivatkozással kifogás terjeszhető elő, habár ezen körülmények vizsgálata a halasztás tekintetében

nem feladata a végrehajtónak (nem is lehet az, hiszen ezen körülmények felderítésére a végrehajtó eljárása nem alkalmas, továbbá az időszzerű intézkedést sem teszi lehetővé). Ezek az okok a következők: ha a kötelezett más módon tud lakhatásáról gondoskodni, tehát nem szükséges a lakás használatára egyébként jogosult végrehajtást kérő terhére biztosítani a téli elhelyezését; ha maga a végrehajtást kérő gondoskodik a kötelezett más ingatlanban történő elhelyezéséről, továbbá, ha a kötelezett védelmére hivatott halasztás éppen a végrehajtást kérőt sodorná olyan helyzetbe, hogy a téli hónapokban nem tudna lakhatásáról gondoskodni. Ezen utóbbi kitétel rendkívüli fontossággal bír, hiszen a végrehajtás során a kötelezettek (annak, aki a jogosult jogainak sérelmével tartózkodik az ingatlanban) biztosított kedvezmény sem eredményezheti azt, hogy a jogosultnak - annak a személynek, akit a bíróság jogerős határozatával jogosított fel a lakás birtoklására - éppen ezen indítvánnyal védeni szándékozott jogait veszélyeztesse.

A törvényjavaslat a kihirdetését követő harmadik napon lépne hatályba annak érdekében, hogy már az idei tél folyamán is alkalmazhatóak legyenek a halasztás szabályai.

A törvényjavaslat 2. §-ának (3) bekezdése a 2000. évi CXXXVI. törvénnyel bevezetett ún. általános költségátalány fizetésének szabályait rendeli továbbra is alkalmazni a rendelkezést hatályon kívül helyező jogszabályhely hatályon kívül helyezésével. A költségátalány bevezetésének indoka a törvény elfogadásának időpontjában az volt, hogy az önálló bírósági végrehajtói szervezet igazgatásával kapcsolatos feladatokat a végrehajtók önkormányzati szerve, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara mindenfajta költségvetési támogatás nélkül vette át a bíróságoktól, továbbá a törvény számos, teljesen új feladatot is a kamara kötelezettségévé tett (adós gazdálkodó szervezetek nyilvántartása, végrehajtási ügyek számítógépes nyilvántartása, stb.). A törvény hatályba lépése óta eltelt két év tapasztalatai arra engednek következtetni, hogy az önálló bírósági végrehajtói szervezet működésének hatékonysága csak a kamarai szakmai és igazgatási felügyelet még szorosabbá tételével, fokozottabb kamarai szerepvállalással tartható fenn, illetve növelhető. Az adósok és kötelezettek felkutatása, a végrehajtási cselekmények különböző, elektronikusan vezetett nyilvántartásokban időszzerűen történő rögzítése is egyre inkább összehangolt cselekvést és komoly informatikai háttérrel igényel, amelyet csak egységes irányítással a szakmai önkormányzat tud biztosítani, ezért a kamara működésének részbeni fedezetét jelentő kamarai költségátalány fizetésének szabályait indokolt továbbra is fenntartani. Hangsúlyozni kell, hogy a modern informatikai háttérrel rendelkező bírósági végrehajtás nemcsak a belső jog érvényesülése szempontjából kiemelkedő fontosságú. Az európai unió igazságügyi együttműködésre vonatkozó joganyaga is olyan irányba fejlődik tovább, hogy a végrehajtás rendszerét nemcsak a tagállamokon belül, hanem európai szinten kívánja összehangolni. Példa erre az európai fizetési meghagyásra, vagy a nem vitatott követelések európai végrehajtására vonatkozó rendelettervezet, amelyek a végrehajtható okiratok, illetve a végrehajtás alapjául szolgáló okiratok tagállamok közötti közvetlen és szabad áramlását írják elő, ezek alkalmazása is azt feltételezi, hogy a végrehajtási szervezet irányítása problémamentesen történjen. Az indítvány az első lépcsőt jelenti ennek megvalósításához.